

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Vår referens/dnr:
2026-23

Skickas via e-post till:
registrator@mcf.se
Kopia:
udi@mcf.se

Er referens/dnr: MSB/MCF 2024-14309.

2026-02-05

Remissvar

Förslag till nya föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen om granskning av utländska direktinvesteringar

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Myndigheten för civilt försvars ("MCF") förslag till nya föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Svenskt Näringsliv har 60 000 medlemsföretag organiserade i 48 bransch- och arbetsgivarorganisationer. Svenskt Näringsliv företräder inte en enskild branschs syn på de aktuella frågorna utan har ett brett näringslivsperspektiv. Svenskt Näringsliv vill framföra följande synpunkter på de föreslagna föreskrifterna.

Syftet med lagen om granskning av utländska direktinvesteringar är att stärka Sveriges säkerhet genom att hindra skadliga utländska direktinvesteringar i svensk skyddsvärd verksamhet. Svenskt Näringsliv anser att det ska finnas en möjlighet att granska utländska direktinvesteringar som kan ha en negativ påverkan på Sveriges säkerhet. Det svenska regelverket har dock visat sig vara avsevärt mer omfattande än i jämförbara länder, med betydande kostnader för företag samt risker för Sveriges attraktivitet som investeringsdestination och för en effektiv hantering av reella säkerhetshot. Därutöver kan det inte uteslutas att ett felaktigt fokus *de facto* leder till att nödvändig kraft inte läggs på beivrandet av skadliga investeringar.

Tydligare riktlinjer och en mer fokuserad granskning skulle minska den administrativa bördan, stärka investeringsklimatet och säkerställa att systemet skyddar Sveriges säkerhetsintressen utan att hämma tillväxt och innovation. Föreskrifterna från MCF om vad som ska utgöra samhällsviktig verksamhet enligt lagen kan spela en stor roll för att säkerställa en balanserad och effektiv lagstiftning. Därför har Svenskt Näringsliv konsekvent framfört att föreskrifterna måste vara tydliga och att deras omfattning och definitionen av samhällsviktig verksamhet kraftigt bör begränsas för att göra regelverket ändamålsenligt och balanserat och undvika oönskade effekter, såsom uteblivna eller mindre effektiva investeringar. Granskningssystemet bör bara ta sikte på skadliga investeringar och får inte

vara mer ingripande än vad som behövs för att skydda svenska säkerhetsintressen. Det bör också tas i beaktande att ISP enligt lagen om utländska direktinvesteringar har möjlighet att besluta att inleda en granskning av en investering i skyddsvärd verksamhet även om den inte omfattas av lagens anmälningsskyldighet. Det innebär alltså att granskningsmöjligheten kvarstår även för investeringar som inte anmäls.

Redan vid införandet av föreskrifterna, när lagen om granskning av utländska direktinvesteringar var ny, betonade Svenskt Näringsliv tillsammans med flera andra remissinstanser vikten av att omfattningen av de verksamheter som föreslogs omfattas av föreskrifterna kraftigt skulle begränsas. Så skedde inte och därför har Svenskt Näringsliv välkomnat MCF:s initiativ att revidera föreskrifterna baserat på en sektoriell analys. För att bidra till revideringsarbetet har Svenskt Näringsliv lämnat skriftliga synpunkter och dessutom aktivt deltagit i flera av de sektoriella workshops som MCF anordnat. Framförda synpunkter som fortfarande är relevanta och som inte synes ha beaktats av MCF innefattar följande:

- Begreppet samhällsviktig verksamhet har genom MCF:s föreskrifter fått en alltför omfattande innebörd. Endast verksamheter som är *verkligt kritiska* (till exempel av väsentlig betydelse för totalförsvaret) för att uppfylla lagstiftningens syfte bör omfattas av anmälningsskyldighet och fokus bör vara att identifiera vilka verksamheter som kan tas bort från föreskrifterna. Vi har inte identifierat något behov av att utvidga föreskrifternas tillämpningsområde.
- I förlängningen skulle det vara bra med en harmonisering av definitioner och kategorier där kategorin "samhällsviktig verksamhet" ersätts med de kategorier som återfinns i CER-direktivet. Fördelar med detta innefattar att detta är EU-gemensamma definitioner, rör färre områden och minskar behovet att lägga till eller dra ifrån nya områden. Rimligen borde de kritiska verksamheter som tas upp i CER-direktivet liksom NIS2-kategorierna vara tillräckliga även för lagen om granskning av utländska direktinvesteringars utgångspunkter.
- Tydliga och konkreta bestämmelser i föreskrifterna är särskilt viktigt eftersom Inspektionen för Strategiska Produkter ("ISP") inte publicerar några beslut som ger ledning i tolkningsfrågor och eftersom de inte kan ge förhandsbesked kring om ett bolag bedriver skyddsvärd verksamhet eller inte. MCF bör också tydligt ange vilka regelverk som ligger bakom de begrepp som används i föreskrifterna. Detta skulle göra det enklare för företag och enskilda att navigera reglerna, dess begrepp och definitioner.
- Lämpliga omsättningskrav bör fastställas utifrån de risker som är knutna till den specifika verksamheten, särskilt när frågan om verksamheten är "samhällsviktig" eller ej är kopplad till verksamhetens storlek och omfattning. Det innebär i normalfallet att de nu aktuella tröskelvärdena borde höjas väsentligt. Endast på områden där det endast finns en eller väldigt få aktörer torde det finnas anledning för anmälningsskyldighet för annat än mycket stora investeringar.
- Statistiken från ISP visar att Sverige sticker ut jämfört med övriga EU-länder när det gäller antalet transaktioner som anmälts för granskning. De svenska anmälningarna är betydligt fler än i övriga länder och samtidigt har endast ett fåtal av anmälningarna tagits vidare för granskning av ISP. Denna diskrepans i förhållande till jämförbara länder är inte rimlig och riskerar att få en allvarlig negativ påverkan på

investeringsklimatet i Sverige utan att påtagligt bidra till ett bättre säkerhetsläge.

- Såvitt Svenskt Näringsliv kan bedöma upptas en rad verksamheter i föreskrifterna för vilka riskerna med utländska direktinvesteringar rimligen är små och där det är uppenbart att riskerna kopplade till uteblivna investeringar är betydligt större. Detta är en direkt konsekvens av dagens breda och omfattande föreskrifter som har en alltför svag koppling till direkta konsekvenser för Sveriges nationella säkerhet. Generellt gäller att investeringar leder till ökade ekonomisk aktivitet och därmed ökad ekonomisk styrka och resiliens vilket är viktiga delar för att stärka Sveriges säkerhet.

Genom revideringen av föreskrifterna har MCF en möjlighet att säkerställa *tydliga* föreskrifter som begränsar anmälningsplikten till *de verkligt kritiska verksamheterna* och därmed bidra till en effektiv lagstiftning som inte riskerar att motverka sitt syfte genom att hindra eller fördröja investeringar som övervägande bidrar till Sveriges och svenska företags ekonomiska och tekniska utveckling. Detta skulle också ge granskningsmyndigheterna möjlighet att fokusera sina resurser på verkliga risktransaktioner. Att lågrisktransaktioner nu i hög grad behöver hanteras riskerar att underminera själva syftet med regelverket och orsakar onödiga kostnader, både för företag och myndigheter.

MCF har enligt Svenskt Näringslivs bedömning tyvärr inte utnyttjat möjligheten att genom denna revidering göra föreskrifternas tillämpningsområde mer ändamålsenligt. I stället innebär förslaget i flera delar att tillämpningsområdet vidgas till att omfatta ytterligare verksamheter, vilket riskerar att utöka och förstärka redan befintliga problem med regelverket. Detta är mycket olyckligt.

Med vänliga hälsningar,

SVENSKT NÄRINGS LIV

Johan Sjöberg

Jonas Berggren